

»SLOVENE« velja

po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:

za celo leto naprej . K 240—

za pol leta 120—

za četrt leta 60—

za en mesec 20—

Za inozemstvo celoletno K 480—

Sobotna izdaja:

za celo leto K 40—

za inozemstvo —

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petivrstna (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

na enkrat po K 6—

poslana itd. po K 8—

Pri večjem naročilu popust.

Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.

Izhaja vsak dan izvenredni ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik SKS

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rozpisati se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 20.511, bosn.-herc. 7563.

Univ. prof. dr. Karl Hinterlechner, dekan tehn. fakultete:

Tehniška fakulteta.

(Dalje.)

Alarmantna poročila slovenskih dnevnikov od 7. oktobra t. l. in dejstvo, da odklanja minister prosvete imenovanje legalno mu predloženih proforskih kandidatov, pa silijo, da zavzamemo svoje jasno stališče še v drugih ozirih.

Tehniška fakulteta je štela v prvem letu svojega obstoja 257 rednih in 1 izrednega slušatelja, torej vsega skupaj 258 slušateljev. V tem času pa ni bilo vseh oddelkov, ki jih naj bi imeli, ker ni bilo profesorjev. V drugem letu fakultetnega obstoja smo šteli 297 rednih in 2 izredna, vsega skupaj pa 299 slušateljev. Tudi v drugem letu fakultetnega obstoja še nismo imeli vseh oddelkov za 3 letnike kompletnih. To zaradi tega ne, ker zopet ni dostajalo učnih moči, in ker nam je manjkalo tudi prostorov. Letos štejemo do sedaj, torej v tretjem letu fakultetnega obstoja okroglo 280 slušateljev, in to vzlic temu, da so nas morali zapustiti vsi oddelki višjih letnikov, ker nimamo učnih moči izvemši morda za montanski oddelek, čigar usoda pa nikakor še ni zagotovljena, če ostane res pri tem, da nam minister ne imenuje predlaganih profesorjev.

Če upoštevamo, da se letos nekateri dijaki že v 1. letnik pri nas niso inkskribirali, ker ni bilo jasno, kaj bo s tehniko? Če upoštevamo dalje, da smo doživeli emigracijo celega letnika, ki naj bi bil letos četrti, tedaj smemo z mirno vestjo trditi, da bi imela letos tehniška fakulteta vsaj okoli 400 slušateljev, če ne bi bilo prišlo do sedanjega — kulturnega škandala, ki ga pa ni zakrivila tehniška fakulteta oziroma njen proforski zbor. Število 400 slušateljev bi bili dosegli torej letos, ko fakulteta do danes nima nikake tradicije, ki vendar vedno močno vpliva na vprašanje, kje se naj izobražuje mladina za bodoči svoj življenjski poklic. Smelo si upam zato trditi, da pridobimo pri mirnem razvoju fakultete in pri primerni preskrbi njenih potreb zadevno prostorov, za katere se do danes centralna vlada niti najmanj brigala ni, še mnogo več dijaštva, ki dohaja že sedaj iz vseh krajev kraljevine. Na ljubljanski univerzi vidimo, kar naj tu mimogrede tudi omenim, uresničene ravno one razmere, ki so ideal premnogim našim politikom, oni ideal, s katerim se skladajo upi in želje nas vseh. Ljubljanska univerza ima učitelje vseh treh vej našega naroda, in isto velja tudi o dijaštvu. Tu se prvič fakultetno in brez obligatnih jugoslovanskih fraz pretaplja troedini naš narod v eno samo kulturno enoto. Potreba obstoja naše tehniške fakultete je s tem, kakor upam, zadostno dokazana, saj se je zgodilo to temeljem uradno mi na razpolago stoječih številk.

Potrebo in upravičenost svoje eksistence pa ima tehniška fakulteta tudi sicer v vsem obsegu na svoji strani. Samo na kratko naj opozorim še enkrat, da je bila in je še sedaj vsaj deloma naša fakulteta v veliki zadregi zaradi prostorov, v katerih se naj nastanijo njeni inštituti, laboratoriji, predavalnice in risalnice. To ne brez vsake krivde centralne vlade, ki se briga za tozadevna vprašanja ravno toliko kot nekateri očetje za svoje nezakonske potome. Uvidevši težko situacijo so se združili slovenski finančni krogi in slovenski industrialci ter so žrtvovali iz prostega nagiba tudi za sedanji čas priznanja vredno velike vsote, da zgrade tehniški fakulteti provizorne prostore, ker se za nas, kakor rečeno, centralna vlada kratkoročno ni brigala ni. Stotisoče kron so žrtvovala podjetja kakor n. pr. Trboveljska premogokopna družba z namenom, da omogoči vzgojo inženjerjev, ki jih rabi, pa jih ne dobi, če ne nastavi tujcev. Iz tega sledi živa potreba po slovenskem inženerskem naraščanju, ki ga čuti vsa naša industrija, in ki se ne straši žrtev, da pridobi strokovno izsolanih akademskih delavcev. In kaj je storilo ministrstvo prosvete...? Ko je doprinešen eklatanten dokaz našega razvoja, nam ukinja via facti našo fakulte-

to s tem, da nam ne imenuje predlaganih profesorjev.

Naše pokrajine so predestinovane za nekaj industrialen del vse države, saj je že sedaj največ industrije ravno tu. Ni pa dvoma, da se bo vsled vsakdanje potrebe i dalje bolj in bolj razvijala. Zato upam, da se mi bo priznalo brez daljnega dokazovanja, da bodo podjetja inženjerjev vedno več potrebovala. Brez njih kratko izhajati ne bodo mogla. Kje jih pa vzeti? Morda jih bo domačinov dosti, morda jih bo pa jemala industrija tudi iz drugih in zlasti iz inozemstva, ker jih ne bo. Ali ne pomisli naša vlada, da so tu našim političnim sosedom odprta vrata na stečaj, da nam pod najrazličnejšimi pretvezami importujejo od juga in severa cele organizacije — o g l e d u h o v ?

In ti inženjerji morda niti ne bi prihajali sami. Marsikateri bi pripeljal tudi družino seboj. Tu nam nastanejo nehote jezikovni očiščji z vsemi njihovimi škodljivimi posledicami.

Poreče se mi morda, saj ne ostanemo brez tehnike, tudi če se ukine celo de iure tehniška fakulteta na ljubljanski univerzi. Saj se bo vzdrževala ena in zato morda celo tem večja tehnika za vso državo. Naj pa pohajajo dotični zavod posebej tudi slovenski dijaki. Pri tem se naj dotaknem kulturne vrednosti takega singularnega zavoda.

Kjer ni konkurence, tam ni napredka. Ta splošno priznani stavek velja v vsem obsegu in z vsemi konsekvencami tudi z ozirom na vsako posamezno fakulteto. Zato je tudi nepobitno dejstvo, da se univerze v takih državah in pri onih narodih, ki so jih imeli v preteklosti le v ednini, nikdar niso razvijale povoljno, ali pa vsaj nikdar ne tako, kakor pri onih, kjer je gнала vsakega posameznika misel:

ne kar mora,
kar more, to mož je storiti dolžan.

Kjer imajo singularne visoke šole v kaki državi, tam je težko primerjati delavnost profesorja z ono drugega, ki zastopa morda docela drugo stroko. Popolnoma drugače pa je, če imamo v isti državi več univerz. Tu je mogoče primerjati voljo in sposobnosti posameznih akademskih učiteljev, iz tega se razvije zdrava kritika, ki sili posameznika, da napne vse svoje sile, da ne ostane. Poleg tega je pa zdravo sredstvo proti enostranskemu razvoju kake stroke. Včasih pa onemogoči ali oteži tudi postanek gotovega klikovstva.

Skoda bi bilo skoraj časa ta dejstva podrobneje utemeljevati. Morda zadostuje, če opozorim na ves tehniški napredek Srednje Evrope v polpreteklem času. Zakaj je bila v stanu kljubovati Srednja Evropa tako dolgo skoro vsemu svetu? Morda zato, ker so zanemarjali tehniko?

Predobro mi je znan princip, po katerem se je gospodarilo v predvojni Srbiji. Kjer je bilo mogoče ustanoviti uspevajoče podjetje, polastili so se predpogojev Francozi ali Angleži, skratka tujci. Pritegnili so par domačinov, in delo je šlo, dobiček pa ravno tako. Samo kam? Navadno v žep tujcev, in davčni dohodki so šli navadno z njimi — iz dežele. Takemu gospodarstvu mora pa biti enkrat tudi konec.

Stvarnih argumentov je, kakor upam, v prosep obstoja tehniške fakultete že dosti navedenih, in zato naj končam še z nekim psihološkim argumentom.

Slovenski narod se je trudil že pod avstrijsko vlado, da si pribori svoje lastno kulturno središče, kakršna je popolna univerza v modernem zmislu besede. Vsi tedanjji upi, kliči in nade so pa ostali neizpolnjeni dotlej, da nam je izšlo solnce slobode v lastni državi, in eden prvih državnih aktov skupščine je bil sklep, da se ustanovi v Ljubljani univerza, ki naj ima tudi tehniško fakulteto, ki je pa pravzaprav vznikla že sama in pred univerzo in vsled požrtvovalnosti Slovencev samih. Zato občutimo naravnost kot vdarec v obraz, da se nam je sedaj po poteku dveh let, ko se je začela naša fakulteta najlepše razvijati, via facti ukinila. Sedaj, ko se naj odpro vrata naše almae matris v tretjič ukaželjni mladini iz vse kraljevine, sedaj se naj nam popolnoma neutemeljeno in protizakonito

ukine v lastni državi. Kaj so naši politiki res s slepoto udarjeni, da ne vidijo kaj to rodi? In zakaj vse to? Bodimo odkriti: iz gole užaljene osebnosti četvorice ali petorice ljudi, ki imajo žalibog trenutno popolnoma neprimeren vpliv v Belgradu. Prihranki tu ne pridejo niti v poštev, ker se dá na razne druge načine mnogo več prihraniti — če se hoče.

Kakor hitro bomo imeli svojo fakulteto v glavnem urejeno, bodo stroški sploh

tako mali, da se jih da prištediti že s tem, da bi kupovala zlasti naša vojna uprava vse potrebno v boljši kvaliteti in — ceneje v Sloveniji, mesto da se pošiljajo drage komisije — v inozemstvo. Tu pridobimo prihrankov na eni strani, po drugi pa pridobimo novih ali pa vsaj večjih davkov, zavedno katerih trdijo že sedaj nekateri — jaz o tem momentu nisem zadostno podučen — da niso premajhni v primeri z drugimi deli mlade naše države.

Muslimanska avtonomistična struja.

Zagreb, 12. okt. (Izv.) Današnji »Hrvat« piše povodom kongresa jugoslovanske muslimanske organizacije, da se je na kongresu ponovno izvršil preokret pri muslimanih v tem, da je zmagala skupina dr. Spahe. List konstatira to iz resolucije, ki so bile sprejete na kongresu, od katerih prva izraza nezadovoljstvo vladi, ker ni izpolnila sporazuma, ki ga je vlada podpisala z muslimanskim klubom. Druga resolucija na-

glaš, da vztraja jugoslovanska muslimanska organizacija v vprašanju notranje ureditve države na svojem (t. j. avtonomističnem) stališču. V vodstvu stranke so se izvršile izpremembe. Mesto dosedanjega predsednika Maglajlića je bil izvoljen minister dr. Spaho. Uredništvu sarajevske »Prvace« je odvzeto poslanstvo Korkutu in je postal glavni urednik dosedanj Korkutov namestnik.

Italijanski socialistični kongres v Milanu.

Milan, 11. okt. Na današnji dopoldanski seji je kot prvi govoril maksimalist poslanec Baratono. Ostro se je izjavil proti vsakemu sodelovanju z meščanstvom na obnovi dežele. Vendar pa socialistična stranka ne sme ostati ob strani in prekrižanih rok gledati propad dežele. Iti mora v boj, toda na razrednem temelju in nadomestiti mora kapitalizem z obliko zadružnega kapitala. Končno se je Baratono izrekel za edinstvo stranke in predlagal, naj se izvoli novo vodstvo malo mož, ki bi mu stal ob strani narodni svet, oba pa naj bi delala za zedinjenje duha in volje v razcepljeni stranki.

Na popoldanski seji je kot prva nastopila osivela nemška socialistinja Klara Zetkin. Rekla je, da prinaša pozdrave moskovske eksekutive in nemške komunistične stranke. Ostro je govorila proti reformizmu, proti dosedanjemu vodstvu italijanske socialistične stranke, proti sodelovanju z meščanstvom.

Med govorom Klare Zetkin se je odigral v časnikarski loži, ki je bila gosto zasedena, kratak intermezzo. Zetkin je bila namreč prišla na kongres brez policijskega dovoljenja; zato so reditelji po njenem prihodu zaprli vse izhode iz poslopja in zaprli tudi telefon, tako, da nihče ni mogel obvestiti policije. Časnikarji so proti tej kršitvi svobode protestirali in hoteli oditi s kongresa, a končno so se dali pomiriti in so ostali.

Za Klaro Zetkin je govoril posl. Treves, ki so mu zborovalci priridili navdušene ovacije. Pobjal je maksimaliste in rekel, da je revolucionarna misel premagano stališče, kar je pokazal polom mednarodne stavke 20. in 21. julija za Rusijo, ko je ostal italijanski proletarijat osamljen. Danes ne govorimo več o revoluciji, ampak segamo nazaj po stari taktiki socialne demokracije, ki je enkrat transigentna, enkrat intransigentna, kakor zahtevajo prilike. Lazariju je zaklical Treves: Kadar začne giljotina delovati, se ne ve, kdaj se ustavi. Baratonu je očital sektorsko nestrpnost. Potem je govornik rekel, da se mora najti formula, ki obvaruje edinstvo stranke. Potem je govornik prešel na vprašanje sodelovanja z meščanstvom in rekel: Dokler nas je malo, nam more parlament služiti kot tribuna za propagando; toda ko smo se ojačili in narasli, negativna politika ni več mogoča: izhod vodi v ministrializem, ako nočemo proletariata oropati močnega obrambnega orožja.

Za Trevesom je govoril Lazzari, eden izmed trojice »moskovskih romarjev«. Napadal je reformiste in zahteval, da se izključijo iz stranke. Imenoma je napadel zlasti navzočega Ferrija. Pozival je na revolucijo.

Po Lazzarijevem govoru se je seja zaključila.

STAVKA TISKARJEV.

Praga, 12. okt. (Izv.) V Kovornem in v Košicah je izbruhnila stavka tiskarjev.

Nov režim v Rusiji.

Praga, 12. okt. »Narodny Listi« poročajo iz Pariza, da so nekateri voditelji ruske socialno revolucionarne stranke odpotovali v Prago, da se udeležijo važnih razgovorov pod predsedstvom Kerenskega. Ni neverjetno, da se bodo pričela direktna pogajanja z moskovskim izvrševalnim sovjetom radi uvedbe novega režima v Rusiji. V zadnjem času so se v tej smeri že podvzeli gotovi poizkusi. Socialni revolucionarji so se baje izjavili pripravljene, vstopiti v koalicijsko vlado, če se odločijo boljševiki, da vstopijo v koalicio, izdajo amnestijo in da ponudijo zadostna jamstva voditeljem socialnih revolucionarjev za povratek v domovino.

Nemški nacionalci za monarhijo.

Frankfurt, 12. oktobra. (Izv.) Vodja nemških nacionalistov je na neki skupščini zelo ostro nastopil proti sedanji vladi in kanclerju dr. Wirthu in dejal, da je cilj nemških nacionalistov obnovitev monarhije.

MADŽARSKA AGRARNA STRANKA — KARLISTIČNA.

Budimpešta, 12. okt. (Izv.) Legitimistični krogi z velikim zadovoljstvom komentirajo preokret v agrarni stranki v prid Habsburžanov. Govori se, da bodo iz stranke, v kateri sedaj prevladujejo Karlovi pristaji, izstopili ekstremni Karlovi nasprotniki.

PROTI PODALJŠANJU DELOVNEGA ČASA NA POLJSKEM.

Varšava, 12. okt. (Izv.) Socialdemokrati so zelo ostro nastopili v svojem časopisu proti nameravanemu podaljšanju delovnega časa od 8 na 12 ur, kakor ga je v svojem načrtu za zboljšanje gospodarskega stanja razvil finančni minister. Tudi v vladi sami so se glede tega vprašanja pojavila nasprotja in bo ta predlog finančnega ministra skoraj gotovo propadel.

POSREDOVANJE NEMSKIH POSLANIKOV

Pariz, 11. okt. Nemški poslanik dr. Mayr je danes dopoldne posetil ministrskega predsednika Brianda. Kakor se govori, je poslanik ministrskemu predsedniku obrazložil, kakšne nepravilne bi povzročila za Nemčijo neugodna rešitev v gorenjsko-slezijskem vprašanju, in je izjavil, da bi taka rešitev mogla dovesti padec Wirthovega kabineta. Ta korak poslanikov ostane, kakor se zdi, brezuspešen, ker so zavezniki svoj čas sklenili priznati odločitev Zveze narodov v tem vprašanju. Ta odločitev se pričakuje za jutri in bo šele v začetku prihodnjega tedna notificirana Poljski in Nemčiji, da se dá medzavezniki komisiji čas, izdati potrebne naredbe.

Pariz, 11. okt. Agence Havas javlja iz Londona: Tujakšnji nemški poslanik je pri lordu Curzonu storil glede Gorenje Slezijske isti korak kakor nemški poslanik dr. Mayr v Parizu pri Briandu. Lord Curzon je poslaniku odvrnil, da bo angleška vlada, kakor je izjavila svoj čas, sprejela sklep Zveze narodov.

Protest proti brezglavi politiki.

Poslanec Anton Sušnik je poslal finančnemu ministru sledeči protest:

Finančni zakon za leto 1920-21 predpisuje specielno za Slovenijo za vino, vinski mošt in vinsko brozgo trošarine 32 K na hl, ki je pa z najnovejšo tozadevno naredbo povišana na 140 K. Pravilnik o trošarinah na vino z dne 7. sept. 1920 št. 8801 pa določa, da je trošarina prosto samo ono vino, ki ga vinogradnik porablja za lastno potrebo in za delavce, zaposlene v vinogradniškem obratu. Množino takega vina določi pristojni užitinski urad sporazumno s poljedelcem, oziraje se na število članov in obseg vinogradniškega obrata. V to svrhu mora producent vina ves svoj pridelek prijaviti pristojni finančni oblasti najkasneje 24 ur, ko je vino v kleti. Prestopki se kaznujejo po določenih kazenskega zakona o dohodarstvenih prestopkih.

Toda komaj je ta naredba stopila dobro v veljavo, so že spoznale oblasti same, da je kruta in neizvedljiva. Že 20. novembra istega leta je finančno ministrstvo izdalo novo naredbo, po kateri so producenti vina za one množine vina lastnega pridelka, ki jih porabijo zase in za svoje gospodarstvo, oproščeni plačevanja trošarine. Porabo vina lastnega pridelka za svoje gospodarstvo jim ni treba naznanjati; kontrole pa tudi ti producenti niso oproščeni. Po tej naredbi torej odpade uradna določitev množine vina za domačo porabo kakor tudi vsako plačevanje trošarine za ono vino, ki bi se porabilo doma preko oblasno dovoljene množine, kakor je to predvidevala prvotna naredba. Vinogradnik zase in svoje gospodarstvo lahko porabi vino kolikor hoče, veliko ali malo, en del ali pa vsega, za to mu ni treba vprašati finančne oblasti in tudi ne plačati nobene trošarine. Kljub temu pa so producenti vina še nadalje podvrženi kontroli, t. j. ves svoj pridelek morajo še vedno najkasneje 24 ur, ko je spravljeno v klet, naznaniti pristojni finančni oblasti. Zakaj to? Nemogoče je najti pametnega vzroka, zakaj je ta določba ostala, ni si je močče tolačiti drugače, kakor kot pogrešek, povzročen vsled povernosti ali pa kot čisto navadno šikanano.

To šikaniranje pa postane tem občutnejše, če vpoštevamo okolnost, da se prestopki ne kaznujejo več po predpisih kazenskega zakona o dohodarstvenih prestopkih, kakor v prvi naredbi, ampak po čl. 77 pravilnika za splošno trošarino, ki določa nenavadno visoko kazen. Kdor pravočasno ne naznani vsega pridelanega in vklefenege vina, zagreši tihotapstvo in plača za vse vino poleg redne užitnine še petdo desetkratno trošarino; vino s posodo vred pa zapade državi.

Ta čezmerno visoka denarna kazen za brezpomembni prestopki in vrhu tega še konfiskacija vsega vina, je tako kruta in krivična naredba, da se mi zdi naravnost nemogoče, da bi mogla še nadalje obstajati v moderni, demokratični in pravni državi.

Zato moram v imenu Jugoslovanske kmetijske zveze, v kateri je organizirana velika večina slovenskih poljedelcev in vinogradnikov, najodločneje protestirati proti nedemokratični in krivični naredbi in proti nepotrebnemu šikaniranju našega ljudstva. V imenu pravice in v interesu reda in mira v državi prosim gospoda ministra, da omejeno naredbo takoj ukine.

Ljubljana, dne 11. oktobra 1921.

Popotnik.

Ksaver Meško.

(Dalje.)

Pri priči smrt. — »Pravkar je veselo in brezskrbno kósil, čez hip pred sodnim stolom božjim,« pravi politih in sklene roke. Molčala sva tudi midva. Povsem drugačen vtis je naredila pripoved o smrti med temi tihimi zidovi, nego bi naredila kje zunaj med šumnim svetom. In da ga niso mogli dobiti iz prepada, je pravil po kratkem molku dalje. Vsega bi strgali ob kamenju. Ovitli so ga morali z debelimi koci, čez te povezati kože, šele potem so ga izvlekli iz globeli. Ni bilo toliko na dogodku samem. A kako je to pripovedoval, mi je genilo srce. Kakor bi govoril o lastnem bratu, vpisanem mu globoko v srce, ne o človeku, ki je bil sicer ud družine, a vendar tuje. Če bi ne bilo drugega, že to bi mi moralo narediti ponižnega, dobrotnega moža simpatičnega... V sredo mi je dal pred odhodom s seboj pismo za brata laika, ležečega v bolnišnici v Kandiji. S strehe je bil padel. Naslov zunaj se je glasil: »Unserem lieben Mitbruder N. — našemu dragemu sobratu N.« — Na tem bodo spoznali ljudje, da ste moji učenci, ako drug drugega ljubite,« je govoril pred devetnajstimi stoletji Gospod. In glej, njegov duh in njegova ljubezen še živa... Drugi dan nama je pokazal na pokopališču sredi velikega, vedno tihega in

Baroš pripade Jugoslaviji?

Belgrad, 12. okt. (Izv.) Vlada je prejela poročilo, da je razmejitev z Reko na vzhodni meji končana. Luka Baroš pripada nam, toda Italijani je še nočejo izprazniti, češ da še niso določene meje severnega dela Baroša. Naša vlada ne bo otvorila prometa z Reko, dokler Italija popolnoma ne izvrši izpraznitve.

TOŽBA SAVEZA HRVATSKIH UČITELJEV ODBITA.

Zagreb, 12. okt. (Izv.) Danes se je pred okrajnim sodiščem vršila razprava o tožbi Saveza hrv. učiteljskih društev proti pokrajinskemu namestniku Demetroviću, policijskemu ravnatelju dr. Urbaniji ter poverjeništvu Udruženja jugoslovanskih učiteljev oziroma njegovemu predsedniku Skaviću radi motenja posesti. Razpravo je vodil sam predsednik sodišča Bubanj, ki je odvzel celo zadevo dosedanjemu referentu. Predsednik sodišča Bubanj je tožbo enostavno odbil, češ da ne obstoji nikako motenje posesti. Obenem je ukinil sklep sodišča, s katerim se Demetroviću, Urbaniji in Skaviću zabranjuje, da posegajo v imovino Saveza hrvatskih učiteljev. Proti tej razsodbi se je Savez hrvatskih učiteljev pritožil na višjo instanco.

MINISTRSKI SVET.

Belgrad, 12. okt. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta je bil sprejet proračun ministrstva za šume in rude. Na seji se je prebrala tudi Pašičeva brzojavka iz Pariza, v kateri sporoča, da se je večeraj razgovarjal s predsednikom poslaniške konference Cambonom glede Albanije. Danes je bil Pašič pri francoskem ministrskem predsedniku Briandiu.

PROTI REVIZIJI USTAVE.

Belgrad, 12. okt. (Izv.) Demokratiški listi poročajo o pogajanjih med radikali in demokrati, da so bili vsi delegati zadovoljni z uspehom sestanka. Konstatiralo se je, da so tako radikali kakor demokrati proti vsaki reviziji ustave.

ZAKONODAJNI ODBOR.

Belgrad, 12. okt. Druga sekcija zakonodajnega odbora, ki razpravlja o naredbah notranje in pravosodnega ministrstva, se je danes posvetovala o raznih odlokih in naredbah ministrskega sveta, ki se nanašajo na javno varnost. Nekaj naredb je bilo predloženih finančnemu ministru, druge pa bosta proučila poslanca Popović in Vujičić.

ODBOR ZA POSLOVNIK.

Belgrad, 12. okt. Danes popoldne je zboroval odbor za poslovnik. Največ se je debatiralo o tem, ali so tudi ministri podvrženi disciplinarni kazni, če ne odgovore v določenem roku na interpelacije.

RAZŠIRJENJE BELGRAJSKE BOLNICE.

Belgrad, 12. okt. Ministrstvo za javna dela je odobrilo 700.000 dinarjev za razširjenje belgrajske državne bolnice.

DEMENTI.

Pariz, 12. okt. Poslanštvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev dementira vse govornice, po katerih se bo kralj Aleksander odpovedal prestolu v korist svojega brata Jurija.

OGROMNA ŠTEVILKA.

Moskva, 12. okt. Vlada je določila 2000 milijard rubljev kot temeljno glavnico za ustanovljajočo se državno banko in je več znanih državnih pozvala v upravni svet.

samotnega dvorišča kartuzije najnovejši grob: »Tukaj počiva tisti ponesrečeni brat.«

Tla pod kartuzijo so kamenita. Šele razstreliti so morali skalovje, da so dobili prostor za novo kartuzijo. Zato je zemlja za posmrtni dom pleterskih prebivalcev navožena. Naokrog obzidana, da ne razpada. Sredi velik križ. Ob zidu ciprese. Na grobovih preprosti leseni križi brez napisov. »Ne napišete nikomur imena na grob?« — »Ne,« pravi o. gostitelj. »Nepoznani smo v življenju, nepoznani po smrti. Edino v knjigi življenja so zapisana naša imena, upamo.« — »Blagor vam! Sem mislil na tihem.

Prosila sva prijaznega patra, da bi smela ponoči v kor in prisostvovati njihovim molitvam. — »Nocoj spita in si lepo odpočijta. Jutri ponoči lahko gresta.« — »A tako vam bodeva jutri še ves dan v nadlego.« — »V kako nadlego? Če sta le zadovoljna s tem, kar vama moremo nuditi.« — »Bože moj, če sva zadovoljna! Ko bi v svetu skrbeli tako za človeka, kakor so tukaj za naju!

Drugo jutro sva maševala v sprednji, javni kapelici, kamor ima pristop tudi ljudstvo. Stregel nama je prijazen brat, ki je stregel prejšnji dan tudi pri večerji, Nemed iz Ogerskega. Kadarkoli sem pogledal ta ascetični, blede, ostro izrezani obraz s kratko črno brado, sem si rekel: »Sv. Ignacij Lojolanski.«

Nato sva se udeležila konventualne sv. maše v notranji cerkvi. Zanimiva služba božja sama, zanimivo petje. Pristope

Konferenca v Benetkah.

Benetke, 12. okt. Kakor že javljeno, so se pogajanja na otvoritveni seji vodila ločeno. Italijanski zunanji minister Della Torretta je imel najprej z avstrijsko potem pa z madžarsko delegacijo daljše razgovore. Avstrijska delegacija je v svojih izvajanjih poudarjala odločno svoje pravice glede Burške, ki so zajamčene po mirovni pogodbi in po odločitvah poslaniške konference. Nato je natančno obrazložila sedanjí položaj v Burški ter ugotovila, da se je situacija zadnje tedne zelo poslabšala. Avstrijska delegacija je izčrpno utemeljila svoje stališče, da ni treba, da bi Avstrija zajamčila kateresibodi garancije, temveč da se mora Avstriji garantirati posest Burške, predvsem pa osvoboditev tega ozemlja od madžarskih tol. Posvetovanja se danes še niso zaključila, temveč se jutri nadaljujejo.

Praga, 12. okt. (Izv.) »Čech«, ki stoji, kakor znano, zelo blizu zunanjemu ministru, priobčuje daljši članek glede konference v Benetkah in piše, da ta konferenca ne bo končnoveljavno rešila spora med Avstrijo in Madžarsko brez sodelovanja male antante, ki je predvsem interesirana na pravični ureditvi Srednje Evrope.

Militarizem.

Washingtonski dopisnik »Chicago Tribune« objavlja po uradnih informacijah sledeče številke glede jakosti vojaškega stanja. Na prvem mestu je Kitajska z 1.370.000 možmi, za njo pride Francija z 1.084.000, Anglija ima 740.000 mož pod orožjem. Na zadnjem mestu je Nemčija s 100.000, na predzadnjem pa Zedinjene države s 140.000 možmi. — Jugoslavije dopisnik ne omenja. Kolikor je znano, ima 170.000 mož vojaštva in 2000 mož mornarice. Te številke bodo predmet razprav konference, ki se sestane v Washingtonu v svrhu svetovne razorožitve.

Politične novice.

+ Zadrege demokratskega učiteljstva.

Znana je gonja, ki jo je uprizorilo demokratsko učiteljstvo proti učiteljstvu drugega kulturnega in političnega mišljenja. Menda še v nobenem drugem stanu ni bilo toliko nekolegialnosti, kakor so jo pokazale demokratske glave UJU proti članom Slomškove zveze, ki so jih metali takorekoč na cesto. To početje in vloga demokratske učiteljske glave UJU v ptujski aferi je silno škodovala ugledu demokratskega učiteljstva samega. Da reši padli ugled demokratskega učiteljstva — saj krščansko misleče učiteljstvo ni prav nič trpelo na ugledu in časti, nasprotno — sklepa UJU resolucije, proteste proti »sedaj vsem ogabnim napadom zadnjega časa v raznih slovenskih listih na šolo in celokupni učiteljski stan.« Tak protest je sklenilo radovljiško učiteljsko društvo, včlanjeno v UJU, ki ga je objavilo večerajšnje »Jutro«, povdarjajoče, da so okrajna učiteljska društva stanovske organizacije in da so za resolucijo glasovali vsi navzoči, tudi pripadniki protidemokratskih strank. Prav so storili, ker resolucija govori le o napadih na učiteljstvo kot tako in šolo. Se strinjamo tudi mi, da je obsojati napade na učiteljski stan in šolo. Toda vprašanje je, je-li kdo zadnje čase napadel učiteljski stan in šolo kot tak? Se ne spominjamo. Pač pa je slovenska žurnalistika zasluženo okrcala nekolegialnost demokratskega učiteljstva in tisti

del demokratskega učiteljstva, ki se je udi-nil demokratom za najogabnejše politične namene in ki je oškodoval ugled učiteljstva tako kakor nihče drugi. Dem. učiteljstvo, ki ni poznalo »slovenskega učitelja« ampak samo UJU, ki ni imelo lepe besede za svoje tovariše v Slomškovi zvezi, ampak samo brce, se je sedaj naenkrat zopet zavdelo, da obstoji poleg pojma UJU tudi še pojem slovenski učitelj sploh; sedaj naj bi »slovenski učitelj« reševal demokratsko učiteljstvo iz blata, v katero se je isto samo spravilo. Mi pravimo: Mesto da mečete na cesto pošteno slovensko učiteljstvo, mesto da f i n g i r a t e napade na šolo in učiteljstvo kot tako, pomedite v demokratskih učiteljskih vrstah s tistimi, ki so ugledu učiteljstva res škodovali in UJU v njegovi zadregi ne bo treba takih resolucij. Kadar se bo v UJU dvignil kak demokratski učitelj s plameničem protestom proti g. Luku Jelencu ali g. Ganglu, ko bosta zopet gromela proti tovarišem »Slomškarjem«, pa bo vsa žurnalistika pisala: Bravo, gg. demokratski učitelji, še ste značajni, še ste možje.

+ Pašič v Parizu. Min. predsednik g. Nikola Pašič je bil v Parizu sprejet od predsednika republike g. Milleranda in od francoskega min. predsednika g. Brianda v daljših avdijencah. O uspehu svojih diplomatičnih razgovorov, ki s se tikali ureditve razmejitve z Albanijo, izvršitve triansonske mirovne pogodbe z ozirom na Burško in naših odnošajev z Italijo, pošilja Pašič dnevna poročila belgrajski vladi. Če smemo verjeti belgrajskim poročilom, so uspehi povoljni. Dobro pa bo, če ostanemo napram sedanjim precej optimističnim poročilom rezervirani.

+ »Panika v Zagrebu.« Pod tem naslovom piše belgrajski »Balkan«: »Okrog Protića se v Zagrebu niso zbrali samo Hrvati, ampak tudi Srbi iz Hrvatske, ki so nezadovoljni s sedanjim režimom Pribičevićim. Protić je postal upanje vseh, ki še niso obupali nad demokracijo. Vsled odličnega sprejema Stojana M. Protića vlada v vrstah zagrebskih demokratov prava panika.«

+ Zanimiv interview. »Giornale d'Italia« objavlja razgovor svojega urednika z nekim mažarskim diplomatom glede Habsburžanov, iz katerega posnemamo sledeči odstavek: Na vprašanje, kako stališče zavzemajo velike sile napram habsburškemu vprašanju, je mažarski diplomat odgovoril: »Dejstvo je, da Francija in Anglija — in ne samo švica — priznavajo kralja Karla.« — Ta izjava v velikem italijanskem listu na predvečer konference v Benetkah je značilna.

+ Don Sturzo o svojem potovanju po Nemčiji. Vodja italijanske ljudske stranke (partito popolare), don Sturzo, se je v mesecu septembru delj časa mudil v Nemčiji in proučeval razmere med tamošnjimi katoličani. O tem svojem potovanju je poročal na zborovanju milanske skupine ljudske stranke in med ostalim dejal, da je bil glavni namen potovanja ta, da stopi v stik z uglednimi nemškimi voditelji glede ustanovitve politične krščanske internacionale. Ustanovitev te je nujno potrebna, kajti razen problemov, ki jih mora rešiti vsak narod sam, so tudi taki splošnega značaja, ki jih morajo rešiti vzajemno vse stranke, katerih temeljna točka političnega programa je prerojenje človeštva po naukih Kristusa in pa princip pravega in resničnega demokratizma. Na teh temeljih ustanovljena politična internacionala je

nosti, vso opravilo so pripeljali menihi-begunci s seboj s Francoskega.

Ogledali smo si tudi hišice patrov. 24 duhovnikov je tačas v kartuziji, večinoma Francozov, kar se takoj opazi pri branju brevirskih beril. Slovenec je en sam.

Vsak menih duhovnik živi zase v svoji hišici. Izhodi vseh se zlivajo v križni hodnik. Okna gledajo na vrt. Tako je hišica, dasi zase, vendar povsem ločena od sveta.

V pratlačju je delavnica. V njej je stružnik, nekaj hlodov lesa, javorjevega, jesenovega, drva, ki si jih mora žagati in cepiti seveda vsak pater sam. Na stružniku dnevno nekoliko dela. V predsobi v nadstropju stoji stroj za rezbarijo. Okvirje in slične drobne rezbarije izdelujejo na njem. V spalnici v zid vdelana postelja s slamnico, s kožuhinjem natlačeno, podglavnik istotako napolnjen s kožuhinjem. Vsekakor zdravejšje in tudi bolj higijenično nego pernice; se lahko vsaj vsako leto prenovi. Pred posteljo zavesa. Zakaj resnično ni malenkost leči kedaj julija, avgusta, v najhujši vročini, ob 6. in zaspati, ko je solnce še visoko na nebu. — »Kdor tega ne more« — razlaga o. gostitelj — »nima poslica. Zato imamo novicijate, da se vsak preizkusi.« — V zidu ob zglavju postelje klopica, pred njo klečalnik. Nad njim na zidu ura, molčiča, a glasna ura: slika mrvaške glave s krogom, kačočim dvanajst ur. Ob slednji uri razni opomini v francoskem jeziku. Sredi sobe mizica, stol. Ob oknu stojalo s knjigami. Vse seveda izdelano najpriprosteje.

na, če se upošteva, da obstoja nevarna internacionala židovskih bank, ki skuša vse napore in sadove človeškega dela zasužnjiti v izrabljanje plutokraciji, ki grozi, da bo preplavila ves svet, in da obstoji tudi rdeča internacionala, ki — vsaj glasom svojih naukov — zatajuje domovino in sanja o razredni diktaturi.

Reška P. P. I. in sedanja vlada. Reški »Voce del Popolo« poroča, da je reška skupina it. ljudske stranke zahtevala za sodelovanje na vladi naučno ministrstvo. Ker ji večina tega ni hotela priznati, so polarizirali odločilni vstop v vlado, ter zavzeli nasproti Zanellovi vladi stališče dobrohotnega čakanja.

Nov list. V Tuzli v Bosni je pričel izhajati tednik »Tuzlanski list«, ki bo podpiral zemljoradniški pokret.

Petdesetletnica Henry Wickham Steeda. Sedanjí glavni politični urednik »Timesov« Steed slavi danes svojo 50letnico. Steed je eden izmed najodličnejših angleških publicistov in današnja Jugoslavija mu je dolžna mnogo hvale za njegovo ogromno delo pred vojno in med vojno v interesu balkanskih Slovanov. Pred leti je živel kot »Timesov« dopisnik na Dunaju, odkoder je odšel tik pred vojno. Na Dunaju je stal v ozkih stikih tudi z nekaterimi Slovenci, ki ga imajo še danes v hvaležnem spominu. Za časa svetovne vojne je stal na strani Jugoslov. odbora, kar mu je tedanja srbska vlada zelo zamerila in odtod izvira še danes neka gotova averzija Pašičeve politike napram Angležem, o kateri upamo, da ne ostane trajna. Prijateljstva in srčnih odnošajev z mogočno Anglijo, seveda brez klečeplaztva, ni zametati. Anglija za nas ni storila vsega, ampak mnogo je bilo le in na teh temeljih bo treba graditi dalje. Zasluznemu jubilanu pa tudi mi, mali Slovenci, srčno čestitamo.

Dr. M. Malnerič:

Železniška zveza Črnemelj-Ogulj.

Vprašanje železniških zvez zahteva prav različne vidike: tehniški, narodno-gospodarski, zlasti trgovski, industrijni in poljedelski, vojaški, pravni in politični. Z njim v zvezi je tudi ravno v tem slučaju pomen morske luke, čije prometno območje je treba najprej poznati. K prometnemu območju luke Baroš ter ostalih naših kvarnerskih luk je pristevati dele Kranjske, Štajerske, vzhodne Češke in Galicije, Ogrške, Hrvaške in Slavonije, Bosne, Srbije, Bolgarske in Rumunije, ne pa južne Nemčije.

Nasproti progi Kočevje-Brod-Moravice ima proga Črnemelj-Ogulj prednost, da leži ob enem v območju splitske (in šibenške) pa solunske luke, ako se zgrade spodaj označeni deli centralne železnice. Proga Črnemelj-Bosiljevo-Ogulj si je predstavljati kot glavno progo za veliki državni in meddržavni promet, za zvezo s Kvarnerom, Dalmacijo in Bosno; zadnje povdariti se mi zdi posebno važno, ker se na to v obče pozablja. Projektirana zveza Plaski-Bihač je velikega pomena i za Slovensko i za Hrvaško, a največjega pomena za Bosno samo.

Bosna je znana po svojem neizčrpnem lesu, sadju, zlasti slivah in orehah, Lika pa po svoji drobnici, volni, kožah, lesu, pa vodnih silah Gacke in Korane, Dalmacija pa je vsakemu znana s svojim vinom in južnim sadem, zelenjavo, oljem.

Proga Črnemelj-Ogulj-Plaški-Bihač vodi preko t. zv. »nizkega Krasa« (plitki Krš), dočim vodi proga Kočevje-Brod-Moravice čez »Kočevsko p l a n i n e«; na slednji bo posebno težavno postaviti kolodvore. Ako velja v tehničnem oziru, da je v hribovitem zemljišču bolj krivuljka, kot v viaduktih in predori zvezana prema črta, — in o tem med tehniki ni dvoma, potem se v tehničnem oziru prej odločimo za zvezo Črnemelj-Ogulj, kot za zvezo Kočevje-Brod-Moravice, pri čemur je še upoštevati, da ustreza prva proga tudi bolje območju kvarnerskih luk, zlasti, ko se zgradi proga Št. Janž-Sevnica, ki bo veliko več pritegnila iz drugih držav v našo, kot pa bo odtegnila domačega prometa Ljubljani. Atraksijsko območje proge Črnemelj-Ogulj je tedaj večje od atraksijskega območja proge Kočevje-Brod-Moravice.

Kdor hoče danes potovati iz Mitrovice na Kosovem polju v Prijepolje, ta si izbere najvarnejšo pot preko Skoplja, Belgrada, Broda, Sarajeva in Uvca. Kaj je tedaj v državi najnujnejše?

Proga Črnemelj-Ogulj si je predstavljati kot del glavne proge Ljubljana-Sarajevo-Skoplje. Na tej progi bi ležala sledeča mesta in kraji: Novo mesto, Črnemelj, (les, premog, vinstvo), Ogulin, Plaški (izvoz lesa), Bihač, Drvar (važno industrijsko mesto z velikansko lesno industrijo, s tovarno za celulozo ter kemične produkte, s tovarno za zaboje za Maroko, Alžir, Indijo, Italijo, Las Palmas); od tu dalje vodi železnica ne daleč od Sinjakova pri Varcar Vakuifu, z bakrenim rudnikom, do Jajca (karbidna tovarna z električno), odtod pa proga preko Travnika, pa nedaleč od Zenice (veliki železni rudokopi in železna

produkcija, premogokopi) v Sarajevo; dalje vodi železnica do Uvca na eni in do Vardišta na drugi strani. Od Uvca je projektirana proga skozi Prijepolje, Sjenico, Novi Pazar ter dalje ob vznožju na raznih rudah prav bogatega Kopaonika (zlato, srebro, baker, hematit, mangan, rjavi železovec, krom) ter mimo mnogih mineralnih izvirkov v Mitrovice, odkoder vodi železnica v Skoplje in dalje v Solun. Ko se zgradi tudi še proga Vardište-Užice, dobimo tako tudi zvezo s Caribrodrom, kakor tudi skozi Novi Pazar, ako se ta zveže preko Raške s Kraljevimi.

Potrebno je tedaj, da stopi javnost v zavest, da je treba imenovane že obstoječe ali pa šele samo projektirane dele zvezati in kot glavno progo zgraditi.

Tako je tudi najbolje označeno razmerje zveze Črnemelj-Ogulj kot državne, glavne, za Dalmacijo direktne proge, nasproti zasebni stranski ali sekundarni progi Kočevje-Brod-Moravice, komercialnega značaja.

Tudi v strateškem oziru ima vsled svoje varnosti, solidnosti (t. j. ker ne rabi takšnih viaduktov in predorov, kot kočevska) proga Črnemelj-Ogulj gotovo prednost pred kočevsko.

Naposled ne smemo pozabiti na vodne sile Krke, na »Ključ Dolenjske«, ki ga bo treba zvezati s Stražo. Morda bo treba ravno tu prikljopiti zvezo kočevske proge z novo-omeško? Na vsak način pa je lahko razumeti, da se n. pr. Kostanjevičani in Novo-meščani ne bodo mogli ogreti za to, da potujejo k morju — preko Grosuplja.

Dnevne novice.

— Cenj naročniki (razun ljubljanskih) ki še kaj dolgujejo na naročnici, so prejeli te dni z neskom označene položnice. Dotični gospodje naj se teh položnic poslužijo čimprej, ker bo sicer »Slovenec« uustavljen z dnem 20. t. m.

— Tržič. Zadnje nedelje je društvo sv. Jožefa otvorilo sezono gledaliških predstav s Finžgarjevo »Razvaline življenja«. Igralo se je pri napolnjeni dvorani. Pred igro je društveni moški zbor kot na prednan nesrečnega koroškega plebiscita zapel par koroških narodnih pesmi, zatem se je gosp. kaplan Milavec v pozdravnem govoru spomnil koroških Slovencev. Med odmorom se je nabralo za koroške Slovence nad 700 kron. Omeniti moramo društveni godbeni zbor, ki je nastopil prvokrat in žel burno pohvalo. — V ponedeljek je v telovadnici meščanske šole stud. phil. Lojze Ude predaval o Koroški. — V ponedeljek bo ob 8. uri zvečer v »Našem domu« predavanje.

— Razgovor o železniški politiki. Radi nenadne obolelosti predsednika upravnega sveta Dolenjskih železnic, dvornega svetnika g. Frana Šukljeta, se nameravani razgovor o železniški politiki ne more vršiti dne 14. oktobra, kakor je to bilo naznanjeno v vabilih, temveč se vrši razgovor v ponedeljek dne 17. oktobra ob 9. uri v Ljubljani (Kranjska hranilnica, prtl. des.).

— Ministrstvo za promet je izdelalo nov pravilnik o ureditvi potovanja in plačila potniških zahtev. Po pravilniku sme v vozovih I. razreda potovati samo določeno število potnikov. Ako potnik višjega razreda ne dobi mesta, more potovati v nižjem razredu ter se mu povrne preveč plačana vozina. Potnik ima tudi pravico, da odstopi od potovanja in mu mora železniška uprava vrniti denar za kupljeni vozni listek. Ta pravilnik bo stopil v veljavo dne 1. novembra.

— Poslednja želja srbskega trgovca. »Jugoslovenski Lloyd« poroča: »Te dni je umrl v Srbiji trgovec, ki je zapustil v svoji oporoki sto tisoč dinarjev onemu ministru, ki bo prvi vpeljal batine v naši državi.« — Dr. Vekoslav Kukovec le hitro na delo, da ne postane preje dr. Žerjav minister in vam ne odvzame tako lahkega zaslужka.

— Veleprodaja tobaka. Pri licitaciji za veleprodajo tobaka v vsej kraljevini, ki bo dne 20. t. m. v Belgradu, se bodo kot začasne kavicje sprejemala tudi garancijska pisma onih bank, katerih vplačana glavnica znaša en milijon dinarjev. (Iz uprave državnih monopolov.)

— Javna varnost se boljša. Sarajevska »Večerna Pošta« prinaša dopis iz Trebinja, da je bila v mesecu septembru javna varnost dosti boljše. V mesecu septembru je bilo v celi Črni gori ubitih samo 5 ljudi. — Sprejem v službo državnih železnic. Inšpektorat državnih železnic v Ljubljani sprejme za prometno in komercialno službo državnih železnic pet uradniških in pet poduradniških pripravnikov. Sprejemni pogoji in vsa pojasnila se osebno ali pisмено zvedo pri inšpektoratu državnih železnic v Ljubljani, Bleiweisova cesta (licej), soba št. 21.

— Baron Fuchs. Dne 29. septembra je v starosti 89 let umrl v Hallu na Tirolskem eden najznačilnejših voditeljev krščansko-socialne stranke v Avstriji, baron Fuchs. Bil je dolgo vrsto let poslanec v bivšem avstrijskem parlamentu in je bil v l. 1898 tudi predsednik poslanske zbornice. Z njim je krščansko-socialna stranka izgubila zopet enega svojih najboljših mož.

— Osebné spremembe na južni železnici. Na novo so sprejeti uradniški pripravniki Mencin Friderik, Prebil Ludovik in Anton Perko v Ljubljani in Rafael Bačar v Mariboru. Premeščeni so višji nadzornik Josip Ringel iz Maribora v Inomost; Vračko Karel iz Dravograda-Meže v Ljubljano; asistenti Ljekar Stane iz Rakeka v Ljubljano, Leskovec Anton iz Čakovca v Ljubljano, Amalretti Avg. iz Podsedusa v Čakovce, Hauptman Viktor iz Maribora v Zapršič, Ceglar Ivan iz Zapršiča v Zadani most in Jeretin Rudolf iz Tezna v Maribor. Premeščeni so končno sledeči uradniški pripravniki: Erker Ivan iz Maribora v Dravograd-Mežo, Urhančič Ivan iz Siska v Prevalje, Tominec Vladimir iz Rakeka v Dravograd-Mežo in Franjo Jabinešek iz Dravograda-Meže v Rakek. Izstopili so iz službe južne železnice strojni komisar inž. Karel Klausberger v Mariboru in uradniški pripravnik Maks Smerdu v Mariboru in Rado Mazi v Ljubljani. Vpokojena sta inž. Schwarz Josip v Zagrebu in višji revident Anton Sterniša v Slatini.

— Dijaki, dijakinje! Ali ste že kupili »Dijaški koledar« Jugoslovenske Matice? Storite svojo dolžnost in nabavite si »Dijaški koledar« ter dokumentirajte s tem, da ste zavedni dijak in zavedni Jugoslovenci.

— Študij in izozemstvo. Po dolgem iskanju in trudu smo končno odkrili v Ljubljani prošnje na vojaške oblasti, da se nam aktivno službovanje preloži, dostavljene nam pa še niso — leže v Ljubljani — mi pa nestrpno čakamo, seveda zaman. Ker pa se to reševanje in dostavljanje vrši že nad šest tednov, nas je doletela zopet nova naredba g. ministra prosvete: »da mora imeti vsak dijak za študij in izozemstvu dovoljenje tudi od njegovega ministrstva.« Cela zadeva roma nazaj v Belgrad — mi naj pa čakamo in zamudimo s tem prav lahko semester. Zakaj se sploh izdaja sedaj taka naredba, ko je nad polovico vseh dijakov že odpotovalo iz države? Oračamo se z nujno prošnjo na pokrajinsko upravo, da nam taista vsaj nekoliko priskoči na pomoč, ker imamo že velike izdatke s tem iskanjem potnih listov (n. pr. neki tovariš je bil radi tega že trikrat v Ljubljani, kjer je videl prošnje rešene in tudi oprostilne liste. Obljubili so mu, da jih ekspresno [je on za to plačal] odpošljejo na okrajno glavarstvo — tam jih po preteku štirih dni še ni! Poleg potov v Ljubljano je taista napravil še 11 drugih k okrajnemu glavarstvu; — koliko to stane, si lahko vsak sam preračuna.)

— Narodni ženski savez SHS ima svojo plenarno odborovo sejo dne 20., 21. in 22. t. m. v Splitu. Na dnevnem redu je predvsem pravni položaj žene v Jugoslaviji. — Kongres je odložen na spomlad.

— Svoji k svojim! V zadnjem času se opaža, da nekateri trgovci z neverjetno pridnostjo razširjajo tuje izdelke, predvsem nemške in italijanske. Ne reki bi nobene besede, če bi ti trgovci naročevali blago, ki se da pri nas ne proizvaia. Ampak škandal je, če se naroča v tujni blago, ki ga je v izobilju doma. Ne glede na to, da je tako početje skrajno protinardno, je to tudi skrajno antisocialno in negospodarsko, zakaj s tem slabimo po neotrebne našo valuto. Zato »svoji k svojim«, proč z nepotrebnim tujim blagom!

— Amerikanez. Kdor izmed onih, ki so se vrnili iz Amerike, bi kaj vedel o Janezu Lovraču iz Voljda pri Pečah, naj proti povrnitvi stroškov poroča Elizabeti Hočevar, Zvonarska ulica št. 11, Ljubljana.

— Iz Srbije. Iz poročila ministrstva notranjih del: Natalija Petrović iz sela Bresja v beliškem okrožju je s sekiro ubila svojega moža Zivojina, ki ga radi raznih vzrokov ni mogla več trpeti. — Desanka, bñ Jovana Stankovića, mesarja iz Leskovca, je radi nesloge in prepričav s svojim možem skočila v vodnjak, ki se nahaja na dvorišču njihovega posestva. Da enkrat za vedno naredi konec nezgodnemu življenju. Toda sosede so hitro pritekli in Desanko izvelikli iz vodnjaka, ki je globok 20 metrov. — Mora pač imeti mnogo časa to ministrstvo, da se bavi z objavljanjem navadnih policijskih raportov, kakor jih izdajajo pri nas na primer občine. —

— Vlom v župnišče na Rovih. Dne 2. oktobra med 9. in 10. uro popoldne, ko so bili vsi domači pri službi božji, je bilo vlomljeno v župnišče na Rovih. Gosp. župniku Josipu Volcu je bilo ukradeno približno 800 kron v bankovcih po 40 kron ter razni predmeti in živila v vrednosti do 9000 K. Okradeni sta bili tudi kuharica Angela Saiovic in služkinja Marija Adamič. Takoj, ko so odkrili tatvino, je šest mož z Rov zasledovalo tatove in so v gozdu nad šolo zasačili dva tatova, katera sta si ravnokar delila plen, a ko sta zapazila zasledovalce, sta pobegnila v kolovozne gozde. Eden od tatov je bil maskiran. Tatova sta v gozdu pustila 8 litrov žganja in med, druge reči sta pa odnesla seboj.

— Prefrigan goljuš Alfred Wahtar iz Tržiča je prišel v Medvode na posete in je prodajal pozlačene verižice za zlato. Ogoljufal je več oseb za 3000 kron ter pobegnil v Nemško Avstrijo.

— Naglo izsledena tatvina. Dne 8. oktobra je bilo ukradeno v Vižmarjih Ivanu Šusteršiču kolo, vredno 4000 kron. Orož. narednik Jož. Benčina je poizvedel, da je tatvino sumilij Karel Notar iz Moš pri Smledniku. Gosp. Benčina je zasledoval Notarja do Smlednika, kjer se mu je pridružil orož. podnarednik Franc Pegan. Orožnika sta šla na Notarjev dom, kjer sta našla ukradeno kolo. — Notarja sta orožnika aretirala in ga izročila sodišču.

— Kovečeg zamenjal je nekdo v vlaku, ki vozi zvečer proti Karlovcu, dne 11. t. m. vsled teme. V kovečegu se nahajajo tudi važni spisi in računi. Prosi se, da se zamenjeni kovečeg odda osebi, ki je na teh spisih označena in pri kateri se nahaja zamenjeni kovečeg. Stroški se povrnejo.

Štajerske novice.

š Brežice ob Savi. Dne 1. oktobra je bila v Brežicah proslava prvega slovenskega župana. Slučaj je nanesel, da sem se je udeležil tudi jaz. Udeležil sem se je z veseljem, ker proslava slovenskega župana v starem nemškutarskem mestu je navdušila tudi mene, čeprav mi pravijo, da spadam k »protidravnim« elementom. Kakor že vedno, sem tudi pri tej priliki spoznal, da si jemljejo pravico do slovenstva in jugoslovanstva samo naši lažidemokrati in njihovi »Sokolci«. Iz poteka slavnosti se je videlo, da se je proslavljaj prvi »sokolski«, ne pa »slovenski« župan. Menda sem bil edini, ki je prišel na slovesnost z »orlovskim« znakom na prsih. Ta nesrečni znak je toliko vplival na Sokole, da jim je takoj vzbudil bojno navdušenje. Neki gospod, voditelj nekakega bližnjega »sokolskega« odseka, se je izrazil, da bi bil jaz gotovo tepen, ker sem se

predrznijl proslavljati »slovenskega« župana z »orlovskim« znakom na prsih, ko bi ne bil on zabranil. Tudi kultura!

š Obsodbe občinskega sodišča v Mariboru. Dne 12. okt. je bil pred občinskim sodiščem v Mariboru mesar Ljudevit Vlahovič obsojen na 1 mesec zapore na 100.000 K globe, ker je prodajal meso preko določene cene. — Nadalje je bil obsojen mesar Filipovič na 1 mesec zapore na 200.000 K globe, ker je prodajal gostilničarki Tereziji Pavlič goveje meso po 23—26 K 1 kg (maksimalna cena 20 K) in tetelinu po 18 K (maksimalna cena 10 do 12 K). Terezija Pavlič je bila obsojena na 10 dni zapore na 4000 K globe, ker je plačevala meso po takih cenah, da si je vedela za maksimalne cene.

Gospodarstvo. Svetovni žitni trg.

Nemčija je določila ceno nizozemski pšenici na 6200 mark za 1000 kg (K 12.400 v naši valuti). V Čikagu stane pšenica krog K 10.000.— loco Čikago. Na Angleškem je cena žita padla, Češkoslovaška ima znatno boljše žetev kot lani. Ogrska — po vladni ogrski statistiki — slabšo. Rumunija je izročila ves žitni izvoz v roke peterih bank, s katerimi je sklenila posebne pogodbe. V Indiji je vsled dežja letina veliko boljše, toda potrebščine še niso krite in treba bo uvažati zopet iz Avstralije. V Argentini je žetev bogata in boljše, kakor se je pričakovalo. Koroze izvaza Argentina dvakrat toliko kot severna Amerika. V Kanadi cenijo letošnjo žetev na 271 milijonov bushels. Kvaliteta bo najbrže vsled mraza slabjša.

V severni Ameriki so cene žitu znatno padle. Grška je veliko tu nakupila, toda tudi ti veliki sklepi niso dvignili cen. Poletna pšenica se ceni na 200 milijonov bushels, koroza pa na 3187 milijonov bushels.

BORZA.

Curih, 12. okt. Devize: Berlin 4.40, Holandija 180.50, New-York 5.44, London 21, Pariz 39.70, Milan 21.65, Bruselj 39, Kodanj 104, Stockholm 127.50, Kristijanija 66.50, Madrid 73, Buenos Aires 180, Praga 6, Varšava 0.10, Zagreb 2.10, Budimpešta 0.80, Bukarešta 4.50, Dunaj 0.25, n-avstr. K 0.19. Vsled židovskih praznikov včeraj v Zagrebu in na Dunaju ni bilo borze.

g Avtomobilna prometna d. d. v Ljubljani, katere vabilo na subskripcijo delnic smo priobčili te dni, je dobila z Dunaja brzajavno obvestilo, da bodo koncem tega tedna gotovi trije avtobusi tipa Saurer, katere namerava vpostaviti na progi Ljubljana—Celje in na novi progi Škofja Loka—Železniki. — Naročeni so še štirje avtobusi istega tipa, ki bodo gotovi še to leto in se bodo stavili v promet na ostalih projektiranih progah, pred vsem tam, kjer bodo interese pokazali svoje zanimanje s številnim podpisovanjem delnic. Ker poteče rok za subskripcijo že 15. t. m., je nujen podpis zelo priložljiv.

g Gospodarske zanimivosti iz Poljske. Znano je, da notira poljska marka na curiški borzi 0.10, tako da bi dobil v Curihu za eno našo krono 21 polj. mark pri vsej mizeriji naše valute. Sedaj saunirajo poljsko valuto. Uvedli so prisilno državno posojilo, ki se bo obstrelovalo samo po 3 odstotke. Kdor ima pet milijonov poljskih mark premoženja (to je približno 200.000 kron v naši valuti), bo moral oddati 20% kot državno posojilo in še zraven 35% od svojih dohodkov. Kdor ima več, bo moral oddati pa še veliko več. Plačuje se lahko tudi s 5% državnim posojilom iz leta 1920. (Pri nas se naši finančniki niso na to spomnili.)

Na Poljskem vlada volika draginja. Posamezna številkla enega poljskega dnevnika stane 20 poljskih mark (v našo valuto preštetu okrog 80 vinarjev). Toda za Poljake je to veliko. — 100 kg pšenice stane loco Poljska neto 7800 poljskih mark — (v naši valuti okrog 320 kron), kar je veliko ceneje kot pri nas.

g Zetez na Ogrskem. Ogrsko poljedelsko ministrstvo je izdalo o letošnji žetvi sledeče poročilo: Pšenica 12.37 milijonov meterskih stotov (lansko leto 10.42), rž 5.39 milijonov (5.22), ječmen 4.55 (4.91), oves 2.87 (3.23), koroza 6.78 (12.74), krompir 11.57 (20.87), sladkorna pesa 4.40 (6.37). Zetev je torej slabše izpadla, kakor lansko leto

g Sedemdeset milijard. V zadnjem tednu v septembru je naraslo stanje avstrijskega papirnattega denarja za šest milijard kron, tako da ima Avstrija za sedemdeset milijard kron papirnatgega denarja v prometu.

g The Anglo-Danubian Association Ltd., angleška akcijska družba, ki je bila ustanovljena z namenom, da bi dobavila surovine različnim tovarnam po ozemlju bivše avstro-ogrskoe monarhije ter gotove izdelke zopet izvažala v dežele z zdravo valuto, se je pred kratkim prostovoljno razdružila, ker vsled različnih prometnih, političnih in gospodarskih ovir ni mogla vršiti svojega posla.

g Dobava usnja, čevljarških potrebščin, žico itd. Upraviteljstvo državnih preteznih delavnic za Slovenijo v Ljubljani namerava nabaviti usnje, čevljarške potrebščine, žico itd. potom konkurenčnega razpisa. Pisemne ponudbe je vložiti najkasneje do 15. oktobra t. l. Predmetni oglas in seznam blaga, ki bi ga bilo dobaviti, je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

18	V NEDELJO 16. OKTOBRA V UNIONU ZARAVNI VEČER	96
	DOBRODELNEGA DRUŠTVA TISKARJEV.	
	:::	
	LEP VSPORED ZACETEK OB 7. ZVEČER	21

Ljubljanske novice.

Ij Jesenska pastoralna konferenca za Ljubljano bo 3. novembra ob 16. uri v semenišču.

Ij »Slovenska Straža« podružnica št. Peter — mesto v Ljubljani — sklicuje člane na ustanovni občni zbor, ki bo v soboto dne 15. oktobra 1921 ob osmih zvečer v prostorih št. Peterskega prosvetnega društva. — Dnevni red: Poročilo predsednika pripravljalnega odbora, volitev odbora po § 10 dr. pr., razni predlogi in nasveti. — Kdor še ni pristopil kot član, se vabi, da priglasi svoj pristop takoj, ali vsaj neposredno pred občnim zborom. — Pripravljalni odbor.

Ij Novoizvoljeni krajevni odbor SLS za dvorski okraj ima sestanek v petek ob 8. uri zvečer Kongresni trg 2, Konsumno društvo, soba na levo, v svrhu konstituiranja in razgovora o nadaljni organizaciji. Potrebna je navzočnost vseh odbornikov!

Ij Starešinski sestanek se vrši v petek, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Akad. doma. Na dnevnem redu je razgovor o delu v Starešinstvu, zlasti ev. osnovanje učnih kurzov. Prosim polnoštevilne udeležbe. — Predsednik.

Ij Poselska zveza nam pošilja: Tekoči teden so v ljubljanskih dnevnikih »Slov. Narod«, »Slovenec« in z eno opazko tudi v »Jutru« objavile glede zahtev »Poselske zveze« gospodinje, oziroma gotovi njihovi krogi svoje mnenje, ki se pa nikakor ne more smatrati za resno in brez dvoma ne odgovarja naziranjju vseh gospodinj, ki vendar pripadajo inteligentnim krogom. Na nestvarne napade »Poselska zveza« ne bo odgovarjala, pač pa je stvarne in resne ugovore vedno tudi stvarno in resno pretresala.

Ij Umrli so v Ljubljani: Brigita Brajer, čevljarjeva hči, 23 let. — Matevž Končan, učitelj, 73 let. — Franje Jančar, učiteljjeva hči, 30 let. — Vinko Nahthal, rejnec, 3 leta in pol. — Ivan Gorjanc, tob. delavec v pok., 77 let. — Ivan Premrl, policijski sluga, 52 let. — Angelica Battelino, zidarjeva hči, 3 mesec. — Josip Lavrič, delavec, 65 let. — Katarina Kubar, zasebnica, 58 let. — Anton Pinar, drž. žel. ključavničar, 48 let. — Stefan Bulič, posestnik, 45 let. — Karolina Brilej, trgovčeva vdova, 60 let. — Frančiška Grund, tesarjeva žena, 56 let. — Miloš Tavzes, sin sodnega kancelista, 15 mesecev. — Marija Dolenc, zasebnica, 83 let. — Fran Blumauer, tapetnik, 72 let.

Ij Ostro streljanje s topovi na Barju. V sled povelja ministra vojne in mornarice ter koman-

danta dravske divizijske oblasti ima tukajšnji artiljerijski polk izvršiti letos ostro streljanje iz topov radi večje vajikov. Ostro streljanje se bo izvršilo na ljubljanskem Barju v neposredni okolici istega. Teren-rajon za ostro streljanje iz topov meji na sledeče vasi: S severne strani: Črna vas, Smkovič, Hauptmanca. — Z vzhodne strani: Babina gorica, Rudnik, Laniše, Škofelja, Klanec, Glimsek, Gubnišče. — Z južne strani: Pijava gorica, Tomlji, Kota 402, Kremenica, Studenec, Staje, Loka, Matena, Brest, Vrbljane, Tomišelj, Sv. Janez, Pransela. — Z zahodne strani: Jezero, Kota 328, Kota 481, Podpeč, MH. Kosler, Salčkovih. — Karta v razmerju 1 : 75.000 — stara avstrijska izdaja. — Ostro streljanje se bo vršilo 17., 18. in 21. oktobra 1921 na gori navedenem terenu. Teren-rajon za ostro streljanje bo dobro zastražen z večjim številom vajikov. Vse občine in vasi, katere se nahajajo v okolici, kjer se bodo vršile vaje z ostrim streljanjem iz topov, imajo ta razglas nujno upoštevati, vsačnom vseh navedenih občin in vasi pa je strogo prepovedano na označene dneve hoditi na polje, oziroma v okolico, kjer se bo vršilo ostro streljanje, kakor tudi voditi te dneve svojo živino na polja in pašo. Prebivalci se imajo pokoravati in poslušati vajike, ki bodo stražili rajon strelišča ter se nima nihče proti ukazom postavljenih stražarjev podati na svojo roko v rajon strelišča. Istotako ni dovoljeno prebivalcem po ostrim streljanju prijemati v roke ali bodisi na kakršenkoli način odstraniti morebitne nerazstreljene šrapnele in grante. Pač pa mora vsakdo, ki bi našel kako nerazstreljeno municijo, takoj obvestiti najbližjo občino, ki mora takoj obvestiti tukajšnji polk, ki bo vse potrebno ukrenil, da se dotična nerazstreljena municija po predpisih odstrani.

Ij Zdravstveni izkaz Ljubljanske občine za čas od 2. do 8. oktobra: Rodilo se je 12 moških in 9 ženskih, skupaj 21 otrok. Umrlo pa je 16 moških in 9 ženskih, skupaj 25 oseb, od teh je 13 tujev. Od nalezljivih bolezni so bili prijavljeni 3 slučaji škrlatinke, 2 slučaja davice in 14 slučajev griže.

Ij Prijeti tihotapec. Na glavnem kolodvoru je aretirala policija Franceta Gerjoviča, zelo delomrznega in tuji lastnina nevarnega človeka, ker je prišel v brzovlak z železniškega prelaza na Dunajski cesti in ne skozi peron. Ko so ga preiskali, so našli pri njem 60 zavojev egiptovskih cigret in 10 ovojev finega hercegovskega duhana, kar je skušal iztihotapiti v Italijo. Že pred približno tremi meseci je skušal Gerjovič iztihotapiti za 4000 kron cigaret v Italijo, katere je policija zaplenila. Gerjoviča išče tudi okrožno sodišče v Novem mestu, ker je osumljen, da je kradel kože.

Ij Neumestno varčevanje. Zagrebški trgovec Edvard Funk je zjutraj ob 6 uri z avtomobilom v železniško zavornico dolenskega železnice na Dolenjski cesti. Zavornica je bila zaprta, toda Funk ni mogel tega vedeti, ker zavornica ni razsvetljena in je že od prvega se ne razsvetljuje. — To neumljivo varčevanje lahko povzroči največje nesreče.

Katoliški vestnik.

c Razpust katoliške fakultete v Bratislavi. Kakor poročajo »Nar. Listy«, se katoliška fakulteta v Bratislavi razpusti. Sv. Stolica je zahtevala, da se morajo predavati posamezne discipline v

smislu tridentinskega zbora in da mora profesorje imenovati škof. Češkoslovaška vlada tem zahtevam ni hotela ugoditi ter se fakulteta razpusti.

Socialni vestnik.

s Nemški državni kanceler o katoliških delavskih društvih. Ob priliki 25 letnice katoliškega delavskega društva v Offenburgu je nemški državni kanceler dr. Wirth priobčil v tamošnjem listu zanimiv članek, v katerem pravi, da so skušnje zadnjih let pokazale, da si morajo biti vsi sloji ljudstva svesti, da je edino v delu in poštenosti rešitev in blagostanje narodov. Zato delo ni danes samo gospodarska in socialna dolžnost, temveč je prva dolžnost vsakega državljana napram državi. Krščansko-socialno delavstvo, posebno še katoliška delavska društva, že od nekdaj niso nasledovala samo materialnih koristi, ampak so ocenjevala delo tudi z npravnega stališča. In ta versko etični moment, ki ga zasledujejo kat. delavska društva, je največjega pomena za današnjo dobo, ki zahteva pravno prerobenje in poglobitev tudi naših socialno-gospodarskih pojmov. To velja tako glede dolžnosti posesti, kakor glede dolžnosti dela. Po krščanskih načelih so z lastninsko pravico zvezane velike dolžnosti napram človeštvu. Posest premoženja še ne daje pravice do popolnega in samovoljnega izkoriščanja, temveč nalaga dolžnost do sodelovanja za zmanjšanje bede človeštva in posameznika. In ravno s krščanskim pojmovanjem je etično združena dolžnost, da se lastnina uporablja glede na svojo produktivno moč v obči blagor. Isto pa velja tudi o delu. Tudi delo je pravna dolžnost in to tem večja, čim bolj je odvisna rešitev blagostanja celokupnega ljudstva od intenzitete dela. To so temelji zdravega gospodarskega solidarizma, sodelovanja posedujočih in neposedujočih za procvit in blagostanje vesoljnega človeštva.

s Mednarodni kongres zvez krščanskih nameščencev se je vršil 28. sept. v Luksemburgu. Udeležili so se tega kongresa zastopniki društev kršč. nameščencev iz Nemčije, Nizozemske, Avstrije, Francije in Belgije. Zveze krščanskih nameščencev iz Mažarske, Italije in Švice so poslane pozdrave in se opravičile. Delegati so poročali o gibanju in delovanju nameščencev v posameznih deželah in o zahtevah, ki so jih stavili povodom zakonodaje. Kongres je sklenil, da se ustanovi internacionala krščanskih nameščencev. Sedež internacionale je Pariz, Rue Cadet 5. Odbor se bo posvetoval o pod-

pri slabo situiranim zvezam in o pripravah za medsebojno pogodbo. Internacionala krščanskih nameščencev šteje sedaj že 530.000 članov.

s Tarifne pogodbe v rudarskih podjetjih. Strokovna zveza krščanskih rudarjev v Nemčiji je po večdesetletnem boju dosegla leta 1919, vpeljavo tarifnih pogodb. Kako potrebne so iste, kažejo naslednji podatki. V letu 1919. se je zveza, ki šteje 136.802 člana, udeležila 272 mezdnih gibanj; od teh je 259 končalo mirnim potom, 12 potom stavke in samo 1 z odpustitvijo delavcev. V letu 1920. je bilo sklenjenih, oziroma obnovljenih 157 tarifnih pogodb, ki jih je sklepala zveza. Zveza je bila pri sklepanju tarifnih pogodb sodelovana v 22 premogokopih, v 1 kalijevem, v 21 železnih in v 24 različnih rudnikih. Od teh je bilo 43 tarifnih pogodb za posamezne obrate, 36 za okrožja in 1 za celo državo. Te pogodbe so obsegale skupno 1184 podjetij, v katerih je bilo zaposlenih 963.898 delavcev. Med njimi je bilo 136.802 člana zveze krščanskih rudarjev.

s Nova ureditev delovnega časa v rudnikih na Nemškem. Socialnopolitični odsek nemškega drž. gospodarskega sveta je v sporazumu z delavstvom soglasno sklenil zakonski načrt, s katerim se ureja delavni čas v rudnikih. Zakon določa, da velja kot najvišji delavni čas doba, ki je določena v zadnjih tarifnih pogodbah temeljem dogovora med delavel in delodajalci za posad (Schicht). Kjer tarifne pogodbe ne obstojajo, znaša delavni čas, vstevši prihod v jama in odhod iz nje, na splošno 7 ur, ob posebnih gospodarskih potrebah pa 7 in pol ure. Pri višjih temperaturah se mora delavni čas urediti po stopnjah.

Prosveta.

pr Glasbena Matice. Opozarjamo na predprodajo vstopnic za koncert mojstrov Balokoviča in Ličarja. Vstopnice se prodajajo v hiši Filharmonične družbe. Vabimo vse glasboljubeče občinstvo, da v velikem številu posesti koncert, saj se nudi najidealnejši umetniški užitek. Balokovič je kot umetnik velikán, nikar ne zanemarjamo svojih pravih umetnikov, ki že v inozemstvu uživajo svetovni sloves in ugled. Naj se mesto Ljubljana obvaruje sramote praznega koncerta tembolj takrat, kadar nastopi naš domači veliki jugoslovanski mojster! (k)

Orlovski vestnik.

Češki orlovski pokret. Po najnovejši statistiki je v Češko-slovaški republikli 120.000 Orlov. Pred tremi leti je bilo Orlov samo 30.000. To število je vsako leto po vojni naraslo za novih 30.000, tako da bo njihovo število čez kako leto nadkrillilo število Sokolov, v katerih vrstah vlada veliko mrtvilo. V velikem katoliškem pokretu, ki zavzema vedno večji razmah, stojijo na Češkem v prvih vrstah mladinci.

Orlovska zveza je razposlala na odseke besedilo k članskim in naraščajskim prostim vajam za leto 1922 ter slike k članskim vajam, »Osnutke« in razne druge tiskovine v znesku 40 kron, katere prejmejo po povzetju.

Klavirski izvleček k vajam za člane in članice za leto 1922 lahko naročajo odseki pri O. Z. v Ljubljani.

Mladenič izobražen in izvežban v vseh panogah kmetij štva, išče službo OSKRBNIKA ali kaj podobnega. — Ponudbe na upravo lista pod »Oskrbnik 3749c«.

Šivilje za prešite odeje (koltre) se sprejmejo pri F. & I. GORICAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.

Več pridnih DELAVK sprejemem. One iz Ljubljane in bližnje okolice imajo prednost. Kartonazna tovarna I. BONAC SIN, Čopova cesta 16.

Zavarovalnica v Ljubljani sprejme spretno in dobro uvedene **akviziterje** za življenjsko in požarno stroko ter zastopnike v vseh večjih krajih Slovenije. Ponudbe pod B.S. na upravo tega lista.

STROJEPISec (strojepiska) in **stenograf** (stenografinja) za slovenski in nemški jezik se sprejmeta ta koj ali v bližnjem času pod ugodnimi pogoji. Stanovanje event. zasigurano. — Dr. IVO BENKOVIC, odvjetnik v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6/I. 3737

Zahtevajte proračun za objavo oglasov.

Računovodja - blačajnik v premogovni stroki verziran se sprejme. Gospodje, kateri so bili že pri premogokopih zaposleni, imajo prednost. Nastop 1. novembra 1921. — Ponudbe na Šent'anski premogovnik v Krmelju, Dolenjsko.

Tovarniško podjetje v bližini Ljubljane sprejme v vseh pisarniških poslih popolnoma samostojno **kontoristinjo** Ponudbe z navedbo referenc in plačilnim zahtevkom pod šifro »Tovarna 3710« na upravištvo lista »Slovenec«.

Izdaja konzoreij »Slovenec«, Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani.

Odvetniško pisarno je otvoril **Dr. ROK JESENKO** V SEVNICI. 3746

Službe išče bolj priletna, zanesljiva, samostojna **PRODAJALKA**. Gre najraje na deželo. — Ponudbe pod »Zanesljiva«, poštno ležeče, Ljubljana. 3742

Pozor, gostilničarji! Prodaj dobro ohranjen, krasen avtomat, godba na lok. Ogleda se v gostilni št. 37 v Trebnjem, Dolenjsko. Cena po dogovoru. 3739

Naprodaj je: salonska garnitura, kuhinjska oprava omare, poniklj. lestenec za plin, slike, koledarji, tri železne peči, plinova peč, stojalo za sod, kurilniki, razne steklenice. — VALVAZORJEV TRG št. 7, II. nadstr., levo, nasproti Križevn. cerkvi (2.—3.). 3747

čevljarjski stroj znamke »JAX« naprodaj za 3000 K. v dobrem stanu. Več povedo: ZABJAK, štev. 3, pritičje. 3748

Dve malo **kočiji in lovski voz** s streho, vse v dobrem stanju, prodaj po ceni JAKOB KRALJ, Železniki. 3715

Imam več raznih **oprav za spalne sobe** kakor tudi drugega pohištva po najnižjih cenah v Ljubljani. — IVAN ANDLOVIC, mizarjski mojster, Ljubljana, Gosposvet-ska cesta 13, Kolizej, pritičje 38. 3753

RAZPIS. St. 1855. **Mestna občina Kranj** prodaja na podlagi dovolila Pokrajinske uprave, oddelka za notranje zadeve v Ljubljani, svoje v bližini kranjskega kolodvora se nahajajoče parcele, in sicer štev. 1155/1, 1153 in 1156/1, vl. štev. 243 k. o. Stražišče. Od navedenih parcel se uporabljata dve kot lesni skladišči in ena kot pašnik. Kupni pogoji so na vpogled med uradnimi urami in občinskem uradu. — Rok za ponudbe poteče dne 20. oktobra t. l. opoldne. Mestno županstvo Kranj, dne 8. okt. 1921. Zupan: C. PIRC, l. r. 3708

Do 30 vagonov stoječega **bukovega lesa**, primerne za hlode, žel. prage in oglje, oddam proti plačilu v višini polovične vrednosti lesa. JOŽEF MIKLIC, Lukovh, Trebnje. 3718

Nova hiša v Novem mestu, s štirimi sobami, kuhinjo in malim vrličem, je naprodaj. — Natančnejša pojasnila se dobijo v Frančiškanskem samostanu. 3730

Po nizki ceni: **Nova dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji,** tudi malo rabljeni. F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg št. 28 — Karlovska cesta št. 4.

MAJKE! Zahtevajte povsod samo **MOKO ZA OTROKE** **Salubra** 1 škatola K 36— **Najboljša hrana za dojenčke!** **Zelo ojačujoče sredstvo za bolne na želodcu, rekonvalescente in osobito za premalo hranjene ter v obče slabe osebe vsake starosti.** **DOBI SE POVSO.** **Tovarna kemičnih predmetov hrane „SALUBRA“ D. D. ZAGREB.** Boškovičeva ul. 23. telefon 7-91. Tovarnica: NOVA GRADIŠKA

NAZNANILO. Popisvana naznanjava cenj. odjemalcem, da sva ustanovila družbo **„TEXTIL“** za uvoz manufakturnega blaga, pletenin itd. ter se tem potom priporočava za nadaljno naklonjenost. **Zeloga: Ljubljana, Turjaški trg št. 1. Charles Princ. Filip Pečenko.**

Tovarnarji! Trgovci! Trgovski potnik in zastopnik v Vel. Bečkereku išče glavnih zvez za celi Banat, ter sprejme tudi glavno zastopstvo. Jamstvo za blago na razpolago. Ponudbe na naslov Franjo Mäiszler, Cara Dušana ulica broj 20, Veliki Bečkerek. 3668

NAGROBNI KRIŽI železni, fino lakirani in pozlačeni se **dobe** po zelo nizki ceni pri **„METALLUM“ D. D.** za promet železa, kovin in tehničnih izdelkov **ZAGREB** Ilica 112 Ilica 134 Telefon 21-09 Int. telefon 1-98 Brzjavaj: „METALLUM“.

